

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 30496/2023
28.05.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Јорданов, адвокат из ..., против тужених ББ и ВВ, обојице из ..., чији је пуномоћник Зоран Милојковић, адвокат из ..., ради утврђења права стварне службености и заштите од узнемиравања, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1525/23 од 12.07.2023. године, у седници одржаној 28.05.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1525/23 од 12.07.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Петровцу на Млави П 695/22 од 04.01.2023. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужилац по основу одржаја стекао право стварне службености да за потребе своје кат. парцеле .../... КО ..., као повласног добра, користи канал за отицање воде (одвођење кишнице) постојећи на јужном делу кат. парцеле .../... КО ..., власништво туженог ВВ, као послужног добра и да врши одређене радње на наведеном јужном делу кат. парцеле .../... КО ..., а које се састоје у коришћењу, одржавању и чишћењу канала за отицање воде (одвођење кишнице) просечне ширине 0,5 м и дубине од 30 цм, у мерама и границама ближе означеним у том ставу изреке, а који канал за отицање воде даље води у канал за отицање воде постојећи на кат. парцели тужиоца .../... КО ..., као повласног добра, просечне ширине 0,4 м, у мерама и границама ближе означеним у том ставу изреке, што је тужени ВВ дужан признати и тужиоцу дозволити да убудуће може несметано вршити наведено право стварне службености. Ставом другим изреке, утврђено је да су тужени узнемиравали тужиоца у вршењу права стварне службености на тај начин што је тужени ББ 10.04.2018. године, приликом орања кат. парцеле .../... КО ... преорао и затрпао наведени канал за отицање воде на наведеној парцели, да би затим тужиоцу, када је поново покушао да откопа наведени канал и доведе га у првобитно стање, обојица тужених вербалним путем забранили да то учини, те су обавезани тужени да

убудуће, на такав или случајан начин не узнемиравају тужиоца у вршењу наведеног права стварне службености на начин и под условима како је то раније чинио, уз претњу изрицања новчане казне за сваки поновљени чин сметања, те да изведу земљане радове на тај начин што ће поново ископати и очистити напред описани канал у мерама и границама како је то наведено у ставу првом изреке, те ако тужени наведено не учине у остављеном року, обавезује се тужилац да то учини сам или преко трећих лица, све о трошку тужених и све под претњом принудног извршења, а одбијен је део тужбеног захтева да суд обавезе тужиоца да изведе таложну ревизију од бетонских пуниоца чистог отвора 80 x 80 цм, дубине 80 цм, са решеткастим поклопцем, која је оивичена детаљним тачкама ближе наведеним у том ставу, из које би у бетонски канал на тужиочевој парцели била уведена ПВЦ цев ФИ 200 и на тај начин омогући отицање воде из наведеног канала са парцеле друготуженог као послужног добра у канал за отицање воде постојећи на кат. парцели .../... КО ..., као повласног добра, те ако тужени наведено не учине у остављеном року обавезује се тужилац да то учини сам или преко трећих лица, све о трошку тужених. Ставом трећим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу солидарно накнаде трошкове поступка у износу од 594.950,00 динара.

Апелациони суд у Крагујевцу је пресудом Гж 1525/23 од 12.07.2023. године, преиначио пресуду Основног суда у Петровцу на Млави П 695/22 од 04.01.2023. године у ставу првом изреке, делу става другог изреке којим је усвојен тужбени захтев и у ставу трећем изреке тако што је под тачком 1. одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је тужилац по основу одржаја стекао право стварне службености да за потребе своје кат. парцеле .../... КО ..., као повласног добра, користи канал за отицање воде (одвођење кишнице) постојећи на јужном делу кат. парцеле .../... КО ..., власништво туженог ВВ, као послужног добра и да врши одређене радње на наведеном јужном делу кат. парцеле .../... КО ..., а које се састоје у коришћењу, одржавању и чишћењу канала за отицање воде (одвођење кишнице) просечне ширине 0,5 м и дубине од 30 цм, у мерама и границама ближе означеним у том ставу изреке, а који канал за отицање воде даље води у канал за отицање воде постојећи на кат. парцели .../... КО ... власништво тужиоца, као повласног добра, просечне ширине 0,4 м, у мерама и границама ближе означеним у том ставу изреке, што је тужени ВВ дужан признати и тужиоцу дозволити да убудуће може несметано вршити наведено право стварне службености; под тачком 2. одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се утврди да су тужени узнемиравали тужиоца у вршењу наведеног права стварне службености на тај начин што је тужени ББ 10.04.2018. године, приликом орања кат. парцеле .../... КО ... преорао и затрпао наведени канал за отицање воде на наведеној парцели, да би затим тужиоцу, када је поново покушао да откопа наведени канал и доведе га у првобитно стање, обојица тужених вербалним путем забранили да то учини, те су обавезани тужени да убудуће, на такав или случајан начин, не узнемиравају тужиоца у вршењу наведеног права стварне службености на начин и под условима како је то раније чинио, уз претњу изрицања новчане казне за сваки поновљени чин сметања, те да изведу земљане радове на тај начин што ће поново ископати и очистити напред описани канал у мерама и границама како је то наведено у ставу првом изреке, те ако тужени наведено не учине у остављеном року обавезује се тужилац да то учини сам или преко трећих лица, све о трошку тужених и све под претњом принудног извршења, а одбијен је део тужбеног захтева да суд обавезе тужиоца да изведе таложну ревизију од бетонских пуниоца чистог отвора 80 x 80 цм, дубине 80 цм, са решеткастим поклопцем, која оивичена

детаљним тачкама ближе наведеним у стом ставу из које би у бетонски канал на тужиочево парцели била уведена ПВЦ цев ФИ 200 и на тај начин омогући отицање воде из наведеног канала са парцеле друготуженог као послужног добра у канал за отицање воде постојећи на кат. парцели .../... КО ..., као повласног добра, те ако тужени наведено не учине у остављеном року обавезује се тужилац да то учини сам или преко трећих лица, све о трошку тужених и под тачком 3. обавезан је тужилац да туженима на име накнаде трошкова поступка исплати износ од 895.750,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, на основу одредбе члана 408. у вези са одредбом члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23) и оценио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Неосновано се ревизијом указује на постојање битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП у вези са чланом 398. став 3. и 98. став 5. Закона о парничном поступку. Наиме, преклудираност тужених у предлагању доказа је повреда која је учињена пред првостепеним судом, који је доказ на који указује ревидент уврстио у чињеничну грађу, а не пред другостепеним судом, у ком случају би се ревидент на ову повреду могао позвати.

Тужилац је власник кат. парцеле .../... КО ... уписане као земљиште под зградом – објектом бр. 2 површине 1,12 а, земљиште под зградом – објектом бр. 3 површине 1,82 а, земљиште под зградом – објектом бр. 4 површине 1,88 а, земљиште под зградом – објектом бр. 5 површине 0,65 а, земљиште под зградом – објектом бр. 6 површине 1,50 а, воћњак 4. класе површине 2,55 а и пашњак површине 15,74 а, укупне површине 25,26 а. Тужени је власник суседне кат. парцеле .../... – њива 5. класе површине 65,86 а. Обе парцеле уписане су у КО На кат. парцели .../... првобитно је постојао канал, који је служио за одвођење атмосферских вода са парцеле туженог али и са парцеле тужиоца .../..., која је нижа у односу на парцелу туженог. На парцели тужиоца постоји бетонски канал којим је атмосферска вода даље одвођена до уличног одвода на месном путу. Тужилац је све до 10.04.2018. године канал на парцели туженог чистио и одржавао, када је тужени ББ, унук туженог ВВ, орањем тај канал затрпао, а када је тужилац покушао да канал отрпа и да покоси траву са тог дела парцеле, оба тужена су му забранила да убудуће коси траву на том месту. На месту тог - раније постојећег канала, сада је узорана бразда која одводи атмосферску воду са парцеле туженог до тремеђа парцела странака и парцеле трећег лица. Поравнањем које је закључено у предмету Општинског суда у Петровцу на Млави Р 456/99 14.02.2000. године, извршено је развргнуће сувласничке заједнице између овде туженог, као предлагача и овде тужиоца ГГ, те трећих лица ДД и ЂЂ, као противника предлагача. На основу тог поравнања предметне парцеле припале су тужиоцу и туженом ВВ у искључиву својину. У поравнању се не спомиње спорни канал.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужилац коришћењем спорног канала ради одвођења кишнице са парцеле туженог у своју парцелу и даље са своје парцеле до одвода на уличном путу, у трајању од преко 20 година, односно све до 2018. године, стекао одржајем право службености које се тужбом тражи, на основу члана 54. Закона о основама својинскоправних односа. С обзиром на то да су тужени узнемирили тужиоца у вршењу наведеног права, усвојен је и тужбени захтев којим су обавезани тужени да убудуће на такав или сличан начин не узнемиравају тужиоца у вршењу наведеног права на начин како је то раније чинио, те да изведу радове како би се све довело у првобитно стање.

Другостепени суд је, побијаном пресудом, преиначио првостепену пресуду и одбио тужбене захтеве тужиоца. По становишту тог суда, пошто су парцеле које представљају повласно и послужно добро биле у режиму сусвојине све до 2000. године када је закључено поравнање којим је извршено развргнуће сувласничке заједнице, између осталог и у погледу повласног и послужног добра, а службеност је право које се може стећи на туђој ствари а не на заједничкој, то је рок за стицање стварне службености на основу одржаја могао почети да тече тек након закључења наведеног поравнања. Како је тужба у овој парници поднета 18.12.2018. године, то није протекао рок од 20 година из одредбе члана 54. став 1. Закона о основама својинско правних односа за стицање права стварне службености одржајем у корист тужиоца па су неосновани тужбени захтеви тужиоца за утврђење права стварне службености и престанак узнемиравања.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правило применио материјално право.

Одредбом члана 16. став 4. Закона о основама својинско правних односа, прописано је да сувласници споразумно одређују начин деобе ствари, а у случају да се не може постићи споразум, одлучује суд.

Одредбом члана 49. истог закона прописано је да је стварна службеност право власника једне непокретности (повласно добро) да за потребе те непокретности врши одређене радње на непокретности другог власника - послужно добро или да захтева од власника послужног добра да се уздржава од вршења одређених радњи које би иначе имао право вршити на својој непокретности.

Према одредби члана 54. став 1. истог закона, стварна службеност стиче се одржајем када је власник повласног добра фактички остваривао службеност за време од 20 година, а власник послужног добра се томе није противио. Према одредби члана 56. став 1. истог закона, власник повласног добра може захтевати да се према власнику послужног добра утврди постојање стварне службености.

У конкретном случају, до закљученог поравнања 14.02.2000. године којим је извршено развргнуће сувласничке заједнице између тужиоца и туженог ВВ, катастарске парцеле које у овој парници представљају повласно и послужно добро биле су у сусвојини парничних странака. Како се службеност може стећи само на туђој ствари, то је за рачунање рока од 20 година за стицање права стварне службености

релевантан период од 2000. године када је повласно добро постало искључива својина тужиоца а послужно добро искључива својина туженог, до 2018. године, када се тужени ВВ успротивио коришћењу његове непокретности. Тужба је поднета 18.12.2018. године, из чега следи да је правилан закључак другостепеног суда да рок од 20 година за стицање права службености није протекао. Следствено томе, тужилац није титулар стварне службености па не ужива ни право на заштиту тог права.

Стога су неосновани ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. и 154. ЗПП.

Из наведених разлога, одлучено је као у изреци на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**